

הלב פתוח לרווחה

מדינת ישראל
משרד הרווחה והשירותים החברתיים
תחום מנהל ומשק – יחידת המכרזים

פרוטוקול מס' 55/2011

החלטה מס' 06
פרוטוקול מישיבת וועדת המכרזים המשרדית לרכישות טובין ושירותים

שהתקיימה בירושלים ביום ה' 03.11.2011

חברים:

מר שלמה גביסון, מנהל תחום מנהל ומשק – מ"מ יו"ר הוועדה
גבי עדינה אטינגר, סגנית חשב המשרד
עו"ד קרן ברנע - ניסן, נציגת היועצת המשפטית
מרכזת הוועדה: גבי אורה אברגיל

הנושא על סדר היום:

התקשרות בפטור ממכרז עם עמותת "מוזאיקה" (580347003), לצורך הפעלת תוכנית "גישורים" לפיתוח וליווי מקצועי של מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה ברשויות המקומיות ובמועצות אזוריות.

החלטת הוועדה: הוועדה מפנה את הגורם המקצועי לפעול בהתאם לסעיף 3א לתקנות חוק חובת המכרזים.

היקף ההתקשרות:

היקף ההתקשרות מיום 01.01.2012 ועד ליום 31.12.2012 הינו בסך של כ- 361,556 ש"ח לפי המודל המצ"ב להפעלת התוכנית לשנה.

תקנה תקציבית: 23.10.73.23 ו 23.10.72.41 – מותנה בקיום תקציב בפועל ובאישור חוק התקציב מידי שנה. לא תתבצע התקשרות עם הספק כל עוד לא נחתם חוזה ו/או כתב הזמנה חתום כדין.

הערות ונימוקים להחלטה:

מדובר בהתקשרות בפטור ממכרז עם "מוזאיקה", לצורך הפעלת תוכנית "גישורים" לפיתוח וליווי מקצועי של מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה ברשויות המקומיות ובמועצות אזוריות.

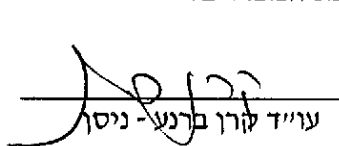
מוזאיקה הינה עמותה המפעילה מרכז ליישוב סכסוכים בקהילה בירושלים מהראשוניים ומהמובילים בארץ, לצד הפעילות בירושלים מפתחת מודלים וחומרים כתובים בשיתוף מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה במטרה לקדם את הפעילות תוך התבססות על הידע והניסיון המצטבר בשטח.

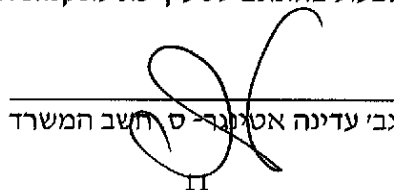
השירות לעבודה קהילתית במשרד הרווחה עוסק בעשור האחרון בקידום דיאלוג, הדברת וגישור בקהילה בין אוכלוסיות שונות בקהילה המקומית. מטרת הפעילות היא מניעת צמצום ופיתרון סכסוכים בין קבוצות שונות ופיתוח קהילתי כוללני המתחשב ביחסים בין תרבותיים.

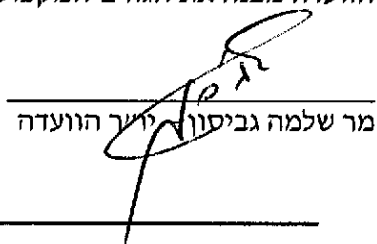
לצורך קידום המטרות האלה המשרד שותף במשך שש השנים האחרונות לתוכנית גישורים במסגרת מסד הקליטה, כמו כן השירות לעבודה קהילתית מתקצב פעילות במרכזים לגישור ודיאלוג בקהילה ב- 22 רשויות מקומיות ברחבי הארץ.

משרדנו נערך לפרסום R.F.I לבדיקת השוק בנושא הנדון ובהמשך פרסום מכרז בהתאם לתוצאות ה-R.F.I. ואולם עד להשלמת התהליך נדרשת התקשרות להמשך אספקת השירותים. לאור כל האמור לעיל, ובהתאם למכתב הגורם המקצועי, המצ"ב "מוזאיקה" הינה הגוף היחיד המומחה בריכוז הידע והניסיון בכלל התחומים ומסוגל להטמיע במרכזי הגישור בקהילה כלל הנושאים הקשורים בפעילות ואוכלוסיות המשרד.

הוועדה מפנה את הגורם המקצועי לפעול בהתאם לסעיף 3א לתקנות חוק חובת המכרזים.

עו"ד קרן ברנע - ניסן

גבי עדינה אטינגר - חשב המשרד

מר שלמה גביסון - יו"ר הוועדה

ירושלים: רח' יד חרוצים 10, אזור התעשייה תלפיות, ת.ד. 1260, מיקוד 91012 טלפון: 02-6708433 פקס: 02-6730530

הלב פתוח לרוחה

מדינת ישראל
משרד הרווחה והשירותים החברתיים
האגף לשירותים חברתיים ואישיים
השרות לעבודה קהילתית ושיקום שכונות

י"ב אלול תשע"א
11 ספטמבר 2011
11911

לכבוד,
ועדת המכרזים

הנדון: התקשרות בפטור ממכרז עם עמותת מוזאיקה ע.ר. 580347003

השירות לעבודה קהילתית במשרד הרווחה והשירותים החברתיים עוסק בעשור האחרון בקידום דיאלוג, הדברות וגישה בקהילה בין אוכלוסיות שונות בקהילה המקומית. מטרת הפעילות היא מניעת, צמצום ופתרון סכסוכים בין קבוצות שונות ופיתוח קהילתי כוללני המתחשב ביחסים הבין תרבותיים.

לצורך קידום המטרות האלה המשרד שותף במשך שש השנים האחרונות לתוכנית גישורים במסגרת מסד קליטה. כמו כן השירות לעבודה קהילתית מתקצב פעילות במרכזים לגישור ודיאלוג בקהילה ב- 22 רשויות מקומיות ברחבי הארץ. לפני יותר מעשור הוקמה בצורה וולונטרית ועדה בינמשרדית לדיאלוג, הדברות וגישה בקהילה. נציגי המשרד שותפים לוועדה. יו"ר הוועדה היה מד דוד כנפו ז"ל מנהל האגף לתפקידים מיוחדים. לאחר פטירתו לפני כארבע שנים נבחר הח"מ ליו"ר הוועדה.

בשלוש שנים האחרונות עמותת מוזאיקה מפעילה את המעטפת הארצית של תוכנית גישורים. כחלק מהתוכנית הם מלווים מרכזי גישור ודיאלוג בקהילה ויוזמות חדשות להקמה. מסד קליטה מסיים את ההתקשרות בסוף שנת 2011. כפי שצינתי לעיל לשירות לעבודה קהילתית בפרט ולמשרד בכלל יש ענין בפעילויות מגוונות של גישור ודיאלוג בקהילה. למוזאיקה ניסיון בתחום זה במגוון רחב של אוכלוסיות, מסגרות וקונפליקטים הקשורים לאוכלוסיות יעד של המשרד ולפעילות שהמשרד עוסק בה.

להלן רשימת התחומים בהם עוסק מוזאיקה והקשרים לפעילות המשרד:

1. גישורים בין אזרחים למשרד – שי"ל, השירות לעבודה קהילתית
2. ועדי בתים- השירות לעבודה קהילתית
3. תכנון אורבאני – השירות לעבודה קהילתית
4. גישורים מוגבלויות – אגף השיקום אגף האדם המפגר
5. גישור בין מוסדות רווחה לקהילה (NIMBY) - ועדה משרדית למיקום מוסדות, כל אגפי המשרד הייעודיים
6. צדק מאחה – אגף תקון
7. גישור בזקנה- השירות לזקן
8. מגזר כפרי כולל סוגיית הבן הממשיך – השירות לעבודה קהילתית, השירות לזקן, השירות לרווחת הפרט והמשפחה
9. עבודה משולבת עם ארגון זכויות – שי"ל השירות לעבודה קהילתית

מדינת ישראל
משרד הרווחה והשירותים החברתיים
האגף לשירותים חברתיים ואישיים
השרות לעבודה קהילתית ושיקום שכונות

כמו כן למוזאיקה נסיון בחמישה התחומים הרשומים להלן הדרושים להפעלת המעטפת הארצית של תחום הגישור בקהילה.

1. נסיון בדיאלוג קהילתי, בניית הסכמות
2. הכשרת והפעלת מתנדבים ופעילים קהילתיים בפעילות בין תרבותית
3. הפעלת מרכזי גישור בקהילה כולל הכשרת מנהלים
4. פיתוח חומרים בין תרבותיים בתחום כשירות תרבותית לאנשי מקצוע
5. בניית קואליציות בין תרבותיות

במסגרת התוכנית יש לנו צורך בגוף ארצי מנחה אחד שיוכל להתייחס לכלל התחומים שאנו מעוניינים לפתח במרכזי גישור ודיאלוג בקהילה. מוזאיקה איננה ייחודית בידע ונסיון של כל תחום פני עצמו, אלא בריכוז הידע והנסיון בכלל התחומים בעמותה אחת. לכן היא היחידה המסוגלת להטמיע במרכזי גישור בקהילה כלל הנושאים הקשורים בפעילות ואוכלוסיות המשרד. לא מוכר לנו אף גוף אחר בארץ שיש לו ידע ונסיון בכלל התחומים שמניתי לעיל. השרות ישקיע בתוכנית כל שנה 361,556 ₪ לשנה (סה"כ 1,084,668 ₪) ועמותת מוזאיקה תשקיע 664,488 ₪ ממשאבים שלה בפריסה של שלוש שנים (2012 – 2014).

אודה לכם על אישור הבקשה לפטור ממרכז לפי ספק יחיד.

בברכה

ברוך שוגרמן
מנהל השרות

העתק: אבי סנדר, מפקח ארצי
עדנה כהן, תקציבנית השרות

**בקשה לקבלת הצעות R.F.I. – פנייה פומבית מס'
להפעלת פעילות מטה למרכזי גישור ודיאלוג בקהילה**

1. משרד הרווחה, השירות לעבודה קהילתית מעוניין בקבלת מידע בדבר גופים בעלי יכולת מקצועית מוכרת להפעיל מטה מקצועי לפיתוח והנחיית מרכזי גישור ודיאלוג בקהילה הפעילים כיום במעל לעשרים רשויות בארץ וללוות יוזמות להקמת מרכזים חדשים בשלוש שנים הקרובות. הפעילות כוללת ליווי, הנחייה מקצועית, הדרכה, הכשרה ופיתוח חומרים על פי צרכי המשרד והמרכזים.

2. נדרש גוף:

- א. בעל ניסיון וידע של שלוש שנים לפחות בהפעלת מרכז גישור ודיאלוג בקהילה.
- ב. בעל ניסיון מוכח וידע בהכשרת מנהלים של מרכזי גישור בקהילה.
- ג. בעל ניסיון מוכח וידע בהכשרת והפעלת מתנדבים ופעילים קהילתיים בפעילות בין תרבותית.
- ד. בעל ניסיון מוכח בפיתוח חומרים בין-תרבותיים בתחום כשירות תרבותית לאנשי מקצוע.
- ה. בעל ניסיון מוכח בבניית קואליציות בין-תרבותיות.
- ו. בעל ניסיון מוכח וידע בכלל תחומי הגישור הרשומים להלן (על הגוף לפרט את ניסיונו בכל אחד מהתחומים):
 - i. גישורים בין אזרחים למשרדים ממשלתיים ורשויות מקומיות
 - ii. ועדי בתים
 - iii. תכנון אורבאני
 - iv. גישורים במוגבלויות
 - v. גישור בין מוסדות רווחה לקהילה (NIMBY)
 - vi. צדק מאחה
 - vii. גישור בזקנה
 - viii. גישור במגזר הכפרי כולל סוגיית הבן הממשיך
 - ix. גישור תוך עבודה משולבת עם ארגון זכויות

- ז. הגוף יציע מועמד לתפקיד מנהל התוכנית בעל תואר שני בעבודה סוציאלית או בתחום רלוונטי אחר (משפטים, או יישוב סכסוכים) ובעל ניסיון של לפחות שלוש שנים בעיסוק בגישור, בניהול צוות ותוכניות גישור ודיאלוג בקהילה. כמו כן יציע הגוף מועמד לרכז בהיקף 50% משרה בעל תואר ראשון בעבודה סוציאלית או משפטים ובעל ניסיון של לפחות שנתיים בעיסוק בגישור ודיאלוג קהילתי, גיוס משאבים וריכוז ההשתלמויות.
- ח. הגוף יציע מבנה מותאם ונגיש לאנשים עם מוגבלויות הכולל חדר ישיבות וחדר להכשרות 25 איש שיעמוד לרשות התוכנית ומשרדים למנהל התוכנית והרכז.
- ט. הגוף יציע מומחה בנושא יחסים בין-תרבותיים וגישור ודיאלוג קהילתי בין-תרבותי בעל ניסיון של חמש שנים לפחות שייתן יעוץ בהיקף של 80 שעות שנתיות לצוות המטה ולמרכזים. הגוף יידרש לממן 35% מהשכר שלו.
- י. הגוף יעמיד על חשבונו אתר אינטרנט לתוכנית. הגוף יעלה לאתר כל החומרים הקיימים בתוכנית. המשרד יקצה סך 5,000 ₪ לעדכון האתר כל שנה.
- יא. הגוף יידרש לממן 50% מעלות יום עיון ארצי ל-350 משתתפים פעם בשנה.
- יב. הגוף יתן לפחות 80 שעות הנחייה על חשבונו למפגשי למידה של מנהלי מרכזים ופעילים קהילתיים בנושאים הרשומים בסעיף ו' לעיל.

מציעים העומדים בדרישות הנ"ל ומעוניינים בכך, מתבקשים להעביר למשרד הרווחה והשירותים החברתיים את כל המידע הרלוונטי לרבות:
פרטים כלליים: שם המציע (חברה, מלכ"ר, וכדומה), שם איש הקשר ותפקידו בארגון, כתובת, טלפון, פקס, כתובת דואר אלקטרוני (חובה).
כל מידע נוסף הרלוונטי לבקשה זו.

מדינת ישראל

משרד הרווחה והשירותים החברתיים / תחום מנהל ומשק

טלפון: 6708433 – 02 פקס: 6730530 - 02

ירושלים: רחוב יד חרוצים 10, אזור התעשייה תלפיות, ת.ד. 1260, מיקוד: 91012

את המידע יש להעביר עד ליום ב' 00.00.2011 עד השעה: 12:00 בדואר אלקטרוני לכתובת:

Natalyn@molsa.gov.il או לתיבת המכרזים, הממוקמת בכניסה לבניין משרד הרווחה והשירותים החברתיים (ליד דלפק האבטחה), רח' יד חרוצים 10, אזור התעשייה תלפיות, ירושלים.

לשאלות והבהרות ניתן לפנות בדואר אלקטרוני לכתובת: Natalyn@molsa.gov.il או באמצעות פקס מס' 02-6730530 לגבי נטלי ניסים, תחום מינהל ומשק.

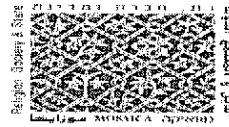
יודגש, כי:

- א. פנייה זו הינה בבחינת הזמנה לקבלת הצעות בלבד, ובעקבותיה ישקול המשרד את המשך פעולותיו.
- ב. פנייה זו מטרתה לקבל מידע בדבר גופים המתאימים ומעוניינים לתת את השרות ובעקבותיה ישקול המשרד את המשך פעולותיו, בין היתר לפרסם מכרז, לבחור בגוף אשר יפנה אליו כספק יחיד בהתאם להוראות תקנה 3(29) לתקנות חובת המכרזים או לחלופין להתקשר עימו בפטור ממכרז בהתאם להוראות תקנה 3(30) לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג – 1993, פרסום מכרז או הפעלה בכל צורה אחרת. המשרד רשאי שלא להמשיך כל תהליך בעקבות קבלת תוצאות הבקשה לקבלת מידע.
- ג. המשרד שומר לעצמו את הזכות לפנות בשאלות הבהרה או לפנות לקבלת מידע או כל נתון אחר למשיבים לפנייה זו, כולם או חלקם.
- ד. משרד הרווחה והשירותים החברתיים יהא רשאי לשנות או להוסיף תנאים ודרישות הכול לפי שיקול דעתו המקצועי ובהתאם לצרכים.
- ה. אין בפנייה זו כדי ליצור מחויבות כלפי מי מהמשיבים לפנייה, ומשרד הרווחה והשירותים החברתיים יהיה רשאי לשקול את צעדיו בהתאם לאינטרס הציבורי.

הזוכה יידרש לעמוד במדדי תוצאה עפ"י אבני דרך שיקבעו ע"י המשרד.
"המשרד רשאי שלא להתקשר עם מפעיל אשר המבנה שהציע הינו בסמיכות/בצפיפות למבנים המספקים שירותי רווחה וכדומה"

המרכז ליישוב סכסוכים בהסכמה
المركز لتسوية الخلافات
The Center for
Conflict Resolution by Agreement

מוזאיקה

מוזאיקה : המרכז ליישוב סכסוכים בקהילה

ע"ר: 580347003

תוכנית "גישורים", תוכנית לפיתוח וליווי מקצועי של מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה ברשויות

מקומיות ובמועצות אזוריות

רקע:

היום ברחבי הארץ, בערים, במועצות מקומיות ובמועצות אזוריות פועלים עשרים ושניים מרכזי גישור ודיאלוג בקהילה. מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה פועלים להובלת שינויים חברתיים ולהגברת החוסן הקהילתי באמצעות הפעלת מגוון תוכניות ייחודיות כגון: פורומים רב תרבותיים, קואליציות יישוביות בנושאים ייעודיים, הכשרות בתחום הכשירות התרבותית למתני שירותים, מנהיגות צעירה מגשרת, בניית הסכמות בבתים משותפים.

מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה בישראל משלבים בין מתן שירותים ליישוב סכסוכים, באופן המותאם לצרכי הקהילה, לבין הפעלה ופיתוח של מגוון תוכניות לעידוד השיח, הדיאלוג ובניית יחסי אמון ושותפויות בין קבוצות וזהויות שונות בקהילה. המרכזים מטפלים בהצלחה ניכרת בכל סוגי הסכסוכים שעל סדר יומה של הקהילה. כמו כן למרכזים יש תפקיד חשוב בהפחתת הניכור והסטיגמות, מניעת אלימות, קידום הסבלנות, בהגברת המעורבות החברתית ולקיחת אחריות של הקהילה ביישוב ומניעה של סכסוכים המתקיימים בתוכה וניכרת גם השפעתם על סדר היום הציבורי בקהילות בו הם פועלים.

מוזאיקה הינה עמותה המפעילה מרכז ליישוב סכסוכים בקהילה בירושלים מהראשונים ומהמובילים בארץ (מצורף מסמך המפרט את פעילות העמותה). לצד הפעילות בירושלים מפתחת מוזאיקה מודלים וחומרים כתובים בשיתוף מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה במטרה לקדם את הפעילות תוך התבססות על הידע והנסיון המצטבר בשטח. בנוסף, מפתחת מוזאיקה תוכניות חדשות כגון צדק מאחה קהילתי ושיתוף ציבור בתכנון אורבני וכן תוכניות להנגשת הליכים ליישוב סכסוכים בהסכמה ודיאלוג לאוכלוסיות מיוחדות כגון אנשים עם מוגבלות, זקנים ועולים. מוזאיקה מפעילה תוכניות ארציות בתחום ביניהן תוכנית גישורים.

תוכנית גישורים:

תוכנית גישורים נוסדה ע"י מסד קליטה, שיתוף פעולה בין ג'וינט ישראל, משרד הרווחה, משרד הקליטה, משרד החינוך ומשרד הבינוי והשיכון. מוזאיקה בשיתוף עם המרכז הבין תרבותי לירושלים, מפעילה זו השנה הרביעית את תוכנית גישורים בקהילה. התוכנית החלה את דרכה כתוכנית המלווה ותומכת בארבעה מרכזי גישור ודיאלוג בקהילה בעיקר בנושאים הקשורים לעבודה עם עולים ושילובם בחברה הישראלית, וצמחה בארבע שנים האחרונות, לתוכנית ארצית המהווה מעטפת מקצועית וייעוצית התומכת ומלווה את מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה ויוזמות להקמה

ברחבי הארץ, בדגש על קידום תהליכי פיתוח קהילתי, כשירות תרבותית ועבודה בין תרבותית בחברה ישראלית מגוונת.

פעילות תוכנית גישורים:

הפעילות של תוכנית גישורים היא ארצית. עם סגירת המרכז הארצי לגישור ויישוב סכסוכים במשרד המשפטים זיהנו את הצורך בשטח בגוף שיוכל ויתכלל את תחום הגישור והדיאלוג בקהילה והווה כתובת מקצועית וייעוצית עבור אנשי המקצוע בתחום, מוסילי יוזמות להקמת מרכזי גישור בקהילה ועבור רשויות מקומיות ומועצות אזוריות.

מעגלי ההשפעה של התוכנית הם רחבים. בממוצע בשנה נחשפים לתחום: 40 מנהלי מרכזי גישור, אנשי צוות ורכזים ברחבי הארץ; 400 מגשרים, מתנדבים ופעילים ברחבי הארץ; 1500 בוגרי קורסים וסדנאות בתחום הגישור ברחבי הארץ; למעלה מ- 3,000 תהליכי גישור, בניית הסכמות ודיאלוג קהילתי ברחבי הארץ; למעלה מ- 6,000 משתתפים בתהליכי גישור ודיאלוג ברחבי הארץ. סה"כ למעלה מ- 15,000 איש נחשפו לתחום הגישור והדיאלוג בקהילה ברחבי הארץ בצורה ישירה ואקטיבית, מעל רבע מהם עולים.

להלן שירותים שסיפקה מוזאיקה במסגרת תוכנית גישורים:

1. פעילות מקומית:

- הנחייה וליווי מקצועי פרטני של מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה ויוזמות ההקמה בנושאים הקשורים לביהול, פיתוח והפעלה של המרכזים.
- ליווי והדרכה (supervision) בהקמת מרכזי גישור ודיאלוג בקהילה ברשויות מקומיות במועצות אזוריות- סיוע בבניית תשתיות יישוביות מערכתיות לפעילות מקצועית תוך זיקה למאפייני הקהילה וצרכיה הייחודיים.
- פיתוח והטמעה של תוכניות ושירותים מותאמים תרבותית לבעלי צרכים שונים: גישור ומוגבלות, גישור בזקנה, גישור מסורתי, גישור במשפחה, גישור בנוער, גישור בין תרבותי ועוד.
- פיתוח והטמעה של תוכניות בתחום המניעה, הדיאלוג הקהילתי ותחום התערבות ליישוב הסכסוכים והמשברים הקהילתיים.

2. פעילות ארצית:

- הפעלת פורום מנהלים ארצי המהווה מקום מפגש לשיתוף בניסיון, בידע תיאורטי ומעשי, ללמידת עמיתים ולהעמקת שיתופי הפעולה
- הקניית ידע: מגוון הכשרות, ימי עיון, סדנאות וכנס שנתי בתחום.
- השתלמויות והכשרות למנהלים, אנשי צוות ומתנדבים במרכזים.
- הפעלת פורומים יעודיים במגוון תחומים: ערים מעורבות, יוזמות להקמה, מגזר כפרי, אינטק בגישור ועוד.

מנהיגות בין תרבותית. קווים מנחים לתקשורת בתיווך מתורגמן ודרכי עבודה מול מגשרת תרבותית ונקודות להערכת כשירות תרבותית של מערכת.

▪ **ליווי תהליכי הקמה והפעלה של מרכזים במגזר הכפרי והקמת פורום למידת עמיתים למגזר הכפרי:** למגזר הכפרי מאפיינים ייחודיים הבאים לידי ביטוי בין היתר גם באופי הייחודי של הסכסוכים הקהילתיים והבין אישיים. בשנים האחרונות אנו עדים לשינויים דרמטיים ומהירים במגזר הכפרי, בעיקר סביב היבטים של שינויים דמוגרפיים ומבניים, הטומנים בתוכם פוטנציאל מסוכסכות גבוה. נושא בן ממשיך הוא אחת הדוגמאות המרכזיות לעניין זה. בנוסף, אנו עדים לתופעה לפיה יותר ויותר תושבים פונים לפתרון סכסוכים באמצעות בית משפט, משטרה, בוררים וגופים סמכותיים אחרים. פניה לאמצעים מסוג זה פוגעת הרבה פעמים במרקם המשפחתי הקהילתי ובחוסן הקהילתי של יישובים ומועצות, מהלך שעשוי להוביל להסלמת הסכסוך, לפגיעה קשה ביחסים ובאמון, ליצירת תקדימים בבתי משפט המקשים על התנהלות עצמאית של היישובים ועל שיקול הדעת שלהם, להקפאת תהליכי שינוי נדרשים ועוד. על המועצות, אנשי המקצוע והמרכזים ליישוב סכסוכים בהסכמה לייצר אלטרנטיבה מקצועית, מותאמת ונגישה המאפשרת קיום דיאלוג אחר בין תושבים לתושבים ובין התושבים למסד. בסוגיית הבן הממשיך העניין חשוב במיוחד לאור העובדה שמדובר בייצור אלטרנטיבה אשר תסייע בשמירה ובחיזוק הן המרקם המשפחתי והן המרקם הקהילתי, שעשויים להיפגע אם לא יעשה טיפול נכון ומקצועי. תוכנית גישורים בשיתוף עם השירות לעבודה קהילתית ומנהלי מרכזי הגישור בקהילה הכפרית מפעילים קבוצת למידה ייחודיות למגזר הכפרי שמטרתה מתן כלים וידע, מודלים של עבודה, כלים ופורום התייעצות על מנת לענות על הצרכים העולים מן השטח ולתת שירותי יישוב סכסוכים ברמה המקצועית הגבוהה ביותר.

בנוסף יזמה מוזאיקה גיוס משאבים לטובת הרחבת התוכנית בעיקר בתחום ההכשרות המקצועיות: הכנת חוברות מקצועיות, הבאת ממוחים בינלאומיים, ימי עיון, אתר אינטרנטי ייעודי ועוד.

התוכנית המוצעת לשנת 2012-2014 (עם אופציה להארכה):

רציונאל התוכנית:

החברה הישראלית, הנה חברה רבת-תרבותית רבת שסעים ומתחים המשפיעים על חיי הקהילה בכללותה. מרבית הסכסוכים המתעוררים בקהילה הם על רקע המורכבות התרבותית, חוסר הסבלנות והיעדר הכלים לפתור בעיות בדרך של הידברות.

תחום הגישור והדיאלוג בקהילה בישראל הינו תחום מקצועי הולך ומתפתח. היום פועלים ברחבי הארץ עשרים ושניים מרכזי גישור ודיאלוג בקהילה, מרביתם הוקמו במהלך חמש השנים האחרונות. כמו כן אנו עדים להתעוררות בקרב רשויות ומועצות וכיום קיימות חמש עשרה יוזמות חדשות

להקמת מרכזי גישור בקהילה. המרכזים והיוזמות זקוקים לגוף מתכלל שיעסוק בין היתר בליווי המקצועי, הנחייה, פיתוח ידע כתוב, מתן כלים לעבודה, הכשרות, הובלה של פורום ארצי של מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה הארצי ועוד. עם סגירת המרכז הארצי לגישור ויישוב סכסוכים במשרד המשפטים בשנת 2008, הפכה תוכנית גישורים לתוכנית הארצית היחידה המתכללת, תומכת, מלווה ומייעצת למרכזים אלה.

בבסיס העבודה של המרכזים עומדים עקרונות עבודה וערכים חברתיים ביניהם דמוקרטיה שיוויונית, התנדבות, צדק חברתי, אחריות משותפת, בניית שותפויות רחבות, הנגשה, רב תרבותיות, סובלנות, קבלת האחר וכבוד האדם. תוכנית גישורים פועלת להטמעת עקרונות עבודה אלו בחזון ובעבודה היום יומית של המרכזים מראשית דרכם. נסיונו מראה כי מרכזים שקמו במטרה להעניק שירותי גישור בלבד לא הצליחו לשרוד לאורך זמן.

תחום הגישור והדיאלוג בקהילה הינו רב תחומי ולכן תוכנית גישורים מסייעת למרכזים ומעניקה כלים לעבודה מתחומי פרופסיה מגוונים ביניהם: עובדה סוציאלית קהילתית, משפטים, חינוך ומינהל עסקים.

מקומם של המרכזים בקהילה משמעותי וחשוב, והשפעתם בחברה ניכרת היטב, לדוגמה: תוכנית גישורים ליוותה מקרוב את הקמת מרכז הגישור והדיאלוג בעכו. הלוחי אפשר למרכז הגישור בעכו לבסס את מעמדו לא רק כמרכז המעניק שירותי גישור ליישוב סכסוכים, אלא גם כמרכז הפועל לקידום הדיאלוג ולהשמעת הקולות השונים בעיר וזה על רקע מאורעות יום הכיפורים בעכו. במסגרת פעילות המרכז בעכו, נציגי הקהילות השונות הקימו מערך של צוותי התערבות בשעת משברים קהילתיים. הצוות הוכיח את יעילותו וחיוניותו על רקע התערבותו בארועים בעלי סימנים לאומניים שהתפרצו והסתיימו טרם הסלמתם לידי מאורעות עכו 2.

אוכלוסיות היעד של התוכנית:

- ברמה המקומית- מרכזי הגישור בקהילה:
- צוותי מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה, עובדים קהילתיים ברשויות מקומיות מועצות אזוריות בהם פועלים בשלבי הקמה של מרכזי גישור ודיאלוג בקהילה ברחבי הארץ.
- מגשרים בקהילה, פעילים ומתנדבים בתחום יישוב הסכסוכים בקהילה.
- אוכלוסיות פונקצנאליות בקהילה: עולים, נוער, זקנים, בעלי צרכים מיוחדים וכדומה.
- אנשי מקצוע ונבחרי ציבור ברשויות מקומיות: ראשי רשויות ומועצי מקומיות, עובדים סוציאליים, מנהלי שיקום שכונות, שוטרים קהילתיים, מנהלי בתי ספר, מנהלי עמותות סינגור, וכדומה

- שותפים ברמה הארצית קיימים ופוטנציאלים: בעלי תפקידים בכירים במשרדי ממשלה וארגונים ארציים כגון: משרד הרווחה, ג'וינט ישראל, המשרד לביטחון פנים-עיר ללא אלימות ומצילה, משרד הקליטה, שיטור קהילתי, משרד החינוך ועוד.

מטרות התוכנית:

- התמקצעות של התחום ושל כח האדם בשכר ובהתנדבות
- פיתוח, הטמעה ויישום של מודלים ותוכניות חדשניות ליישוב ומניעת סכסוכים בקהילה, לדיאלוג הבין תרבותי ולכשירות תרבותית במרכזים.
- פיתוח תורה מקצועית בתחום והטמעתה
- יצירת רשת מקצועית ארצית בתחום הגישור בקהילה של מנהלי המרכזים, עובדים קהילתיים ופעילים בשטח.
- תמיכה במרכזים קיימים סיוע ליוזמות להקמת מרכזי גישור ודיאלוג בקהילה ולפיתוח תוכניות מתאימות.
- עידוד הכרה ומיסוד תחום הגישור והדיאלוג בקהילה בארץ

מבנה התוכנית:

התוכנית המוצעת הינה תוכנית ארצית תלת שנתית. למוזאיקה יש את היכולת והפלטפורמה להרחיב את הפעילות גם לתוכניות ייחודיות בתחום הגישור ומוגבלויות, גישור וזקנה, תכנון אורבני, ועוד, תוכניות אלו ניתן להטמיע במרכזים עצמם וזאת בהתאם לתוספת תקציבים מתאימים לכ"א ולפעילות.

1. פעילות במישור המקומי:

- **ליווי והדרכה פרטני למרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה ברחבי הארץ.** רכזת התוכנית תפגש להדרכות תקופתיות עם מנהלי המרכזים במוקד ההדרכות: כתיבת תוכניות עבודה, פיתוח מקצועי של מתנדבים, פיתוח משאבים, עבודה רגישת תרבות, פיתוח גישה קהילתית ועוד.
- **ליווי, הדרכה וייעוץ פרטני ליוזמות להקמת מרכזי גישור ודיאלוג בקהילה ברחבי הארץ ולרשויות/מועצות מקומיות/מועצות אזוריות.** הליווי כולל: פגישות התייעצות, חשיפה לתחום ומתן ידע בנגע לשלבים ולתנאים הנדרשים להקמת השירות. פגישות עם גורמים ברשות לתכנון התהליך ועוד. התוכנית תלווה במהלך השנה עד 15 יוזמות חדשות הנמצאות בשלבי הקמה שונים.

2. פעילות במישור הארצי:

- **הכשרה שנתית ל-25 מנהלי מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה ועובדים קהילתיים- קיום יום למידה קבוע אחת לחודש במשך כל חודשי השנה.** מבנה ההכשרה כולל שלושה חלקים: מתן ידע וכלים, היוועצות עמיתים ולמידת עמיתים. ההכשרה השנתית נבנית

בשיתוף ובהתייעצות עם מנהלי המרכזים תוך התחשבות בצרכים שלהם. בין הנושאים המעסיקים את המנהלים ולהם ניתן דגש בהכשרה: בניית שותפויות בקהילה, ניהול מתנדבים, פיתוח וגיוס משאבים, כלים לעבודה רגישת תרבות ותכנון אסטרטגי. ההכשרה מהווה במה להידברות ומפגש מקצועי משמעותי וחיוני לפיתוח המקצועי של המנהלים בפרט והתחום הגישור והדיאלוג בקהילה בכלל.

- **ימי עיון, הרצאות** וסדנאות מקצועיות לפעילים ומתנדבים בנושאים שונים המבוססים על שיח עם המרכזים בנוגע לצרכים בשטח.
- הפעלת **4 פורומים** בנושאים: יוזמות להקמת מרכזי גישור בקהילה, מגזר כפרי, תכנון אורבני ושיתוף ציבור וערים מעורבות. קבוצות למידה נושאות המאפשרות העמקה בתחומים ייחודיים, למידה משותפת והפרייה הדדית. כל המפגשים מתועדים לטובת תהליך איגום ופיתוח התורה המקצועית. במפגשי הפורומים לוקחים חלק מנהלים לצד פעילים, מגשרים ועובדים קהילתיים העובדים בשיתוף פעולה עם מרכז הגישור בקהילה.
- **קיום כנס ארצי שנתי**: כנס מקצועי הנבנה בשותפות מלאה עם מרכזי הגישור בקהילה. למעלה מ-400 משתתפים ביניהם אנשי מקצוע בתחום, מגשרים בקהילה מציגי שירותים שונים בקהילה השותפים לעשייה במרכזים ביניהם: עובדים סוציאליים, שוטרים, מורים, אנשי דת ועוד.
- פיתוח ידע כתוב המבוסס על הנסיון והידע המצטבר במרכזים. הידע הכתוב (מודלים לעבודה, כרטיסי פרוייקט, מאמרים מקצועיים) יפורסם הן באתר גישורים והן באוגדן שיצא לאור.
- פעילויות למיסוד והכרה בתחום ברמה המדינית במסגרת ליווי הוועדה הארצית לקידום דיאלוג, הידברות, יישוב סכסוכים וגישור בקהילה.
- מיפוי ומיסוד נתונים על תחום הגישור והדיאלוג בקהילה בארץ.

הצעה תקציבית להפעלת התוכנית לשנה:

שם הפעילות/ההשתלמות	מספר מפגשים	מספר שעות הנחיה	מספר משתתפים	עלות לשעה	סה"כ מהשירות לעבודה קהילתית מבוקש	סה"כ מטצי'נג של מוזאיקה
מנהלת תוכנית: 100% משרה: אחראית לפיתוח המקצועי, פיתוח וניהול הידע, ליווי ותמיכה פרטני למרכזים, ליווי הוועדה הבין משרדית, פיתוח והוצאה לפועל של הכשרות ארציות וכנס שנתי. קשר שוטף עם השותפים לתוכנית, וגורמים ארציים ועוד					174,000 ₪	
רכזת אדמינסטראטיבית: 50% משרה: אחראית על כל היבטים האדמינסטראטיביים של התוכנית- הכשרות, ימי עיון, כנס גישורים אחריות על קבלת דוחות וקשר אדמינסטראטיבי עם המרכזים, והספקים, לדאוג למנהלים של התוכנית וכלל הוצאה לפועל של פרסום החומרים המקצועיים.					65,000 ₪	
ספרויז'ן למנהלת התוכנית	40	2		200 ₪		16,000 ₪
הכשרה שנתית למנהלי מרכזי הגישור בקהילה	11	6	עד 22	294 ₪	19,404 ₪	
מפגשי למידה ליוזמות להקמת מרכזי גישור בקהילה	6	6	עד 15	294 ₪		10,584 ₪
מפגשי למידה (השתלמות) למגזר הכפרי	6	6	עד 20	294 ₪	10,584 ₪	
מפגשי למידה לפורום ערים מעורבות	4	6	עד 20	294 ₪		7,056 ₪
השתלמות בנושא תכנון אורבני ושיתוף ציבור	4	6	עד 24	294 ₪		7,056 ₪
יום עיון בנושא מקצועי כולל תרגום סימולטאני			עד 40			15,000 ₪
כנס מקצועי שנתי: מקום, כיבוד, מרצים, ציוד, וכדומה			עד 400		15,000 ₪	15,000 ₪
כתיבת תורה מקצועית בתחום הגישור ודיאלוג בקהילה	10	5	עד 20	294 ₪	14,700 ₪	
שעות הכנה להכשרות ולפיתוח תוכניות אתר אינטרנט לתוכנית		200		100	10,000 ₪	10,000 ₪
ליווי והנחייה פרטני לתוכנית: ייעוץ וליווי מקצועי בתחומים כגון: תהליכי דיאלוג קהילתי בין תרבותי, תהליכי כשירות תרבותית ועוד.		80			5,000 ₪ ערכון חומרים	3,000 ₪ תחזוקה
הוצאות נלוות להכשרות: כיבוד, חומרים ועזרים					10,000 ₪	6,000 ₪
תמיכה וליווי תוכנית דיאלוג קהילתי במרכז הגישור ברמלה					5,000 ₪	2,000 ₪
שכירות משרד, חדר ישיבות וחדר הכשרות (2,000 ₪ לחודש משרד+1,000 ₪ לחודש חדר ישיבות והכשרות)						93,800 ₪
תקורה 10%					32,868	
סה"כ					361,556	221,496 ₪
סה"כ עלות התוכנית לשנה (כולל מע"מ)						583,052 ₪

סה"כ תקציב מבוקש להפעלת התוכנית מהשירות לעבודה קהילתית לשנה: 361,556 ₪
 במשך שלוש שנים, סה"כ 1,084,668 ₪.

רקע:

מוזאיקה, המרכז ליישוב סכסוכים בהסכמה פועל בירושלים משנת 2003. המרכז הנו אחד משלושה מרכזים הפועלים בחסות ארגון העל של מוזאיקה הפועל לקדם סוגיות בתחומי דת, חברה ומדינה. הארגון הוקם בשנת 2001 על ידי פרופ' אלי ויזל חתן פרס נובל וע"י עו"ד ד"ר אביעד הכהן, יו"ר המרכז.

מוזאיקה, המרכז ליישוב סכסוכים בקהילה מוביל מהראשונים בארץ. מוזאיקה פועלת מצד אחד תוך יצירת שותפויות רחבות מקומיות וארציות עם הממסד, עמותות, ארגוני זכויות ותשובים ומצד שני פועלת כעמותה עצמאית בעלת יכולת לפיתוח וגיוס משאבים.

מטרת העל:

המרכז שם לו למטרה להביא לשינוי חברתי ולהוות חלופה קהילתית ליישוב סכסוכים המבוססת על קבלת האחר, הידברות ושיח שיתופי. מוזאיקה מפעילה מודלים מגוונים של גישור ופעילויות של דיאלוג בקהילה, תוך התחשבות בהבדלי תרבות, דת, שפה וגיל, כמו גם פערים חברתיים וכלכליים.

מוזאיקה הינו הגוף היחיד בארץ המפעיל מרכז ליישוב סכסוכים בקהילה לצד הפעלה ופיתוח תוכניות ארציות יחודיות ומודלים בתחום יישוב הסכסוכים והכשירות התרבותית. המודלים שפותחו במוזאיקה מופעלים בערים נוספות ברחבי המדינה על ידי מרכזי הגישור בקהילה.

מרכז מוזאיקה פועל במספר מעגלים הולכים ומתרחיבים:

החל ממתן שירות ליישוב סכסוכים הכולל: חשיפה והטמעה בקהילה, בניית מודלים לשיתופי פעולה עם גורמים מפנים בקהילה, ניהול תהליכי אינטק לקונפליקטים, הכשרת מגשרים-מתנדבים במיומנויות הנדרשות לניהול הליכי יישוב סכסוכים בקהילה בצורה יעילה ורגישה תרבות, דרך הפעלת קבוצות דיאלוג, תהליכי בניית הסכמות בבתים משותפים, הפעלת אתר אינטרנט הפתוח לציבור, פיתוח חומרים (כגון ערכות הדרכה

וסרטון גישור), פיתוח והפעלה של מודלים ייחודיים לעבודה עם אוכלוסיות ייחודיות (כגון: בעלי צרכים מיוחדים, עולים וזקנים), ליווי מקצועי של מרכזי גישור ויוזמות להקמת מרכזים, פיתוח רשת עבודה ארצית של מנהלי מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה, וכלה בארגון ימי עיון, הכשרות ארציות וכנס שנתי.

התוכניות שמפעילה מוזאיקה ברמה המקומית:

1. הפעלת מרכז ליישוב סכסוכים בהסכמה בירושלים:

- רק בשלוש השנים האחרונות, מעל ל-1000 איש נהנו באופן ישיר מהשירותים של מוזאיקה ובניהם ניהול תהליכי גישור, בניית הסכמות בבתים משותפים והכשרות מגוונות.
- התהליכים המנוהלים על ידי מוזאיקה נגישים לכלל הקהילות והתשלום (במידה ויש כזה) הוא סמלי לרוב מתוך אמירה שיש לאפשר הנגשה רחבה לכל מגוון התושבים והקהילות בירושלים.
- צוות מוזאיקה: הפעילות בירושלים מלווה על ידי צוות מקצועי בשכר בשיתוף עם צוות מקצועי רחב של שלושים ושישה מגשרים ומנחים בעלי הכשרה קפדנית בתחום הגישור שפועל בהתנדבות, בהתמדה ובמסירות. צוות המגשרים הנוכחי כולל מגשרים שהחלו את התנדבותם עוד בשנת 2003. מוזאיקה רואה במתנדבים כשגרירים שלה בקהילות השונות וכעמוד התווך של הפעילות שלה ועל כן משקיעה משאבים רבים בשימור שלהם ובתוכנית לפיתוח מקצועי של המגשרים: למוזאיקה נסיון עשיר בניהול מתנדבים: מוזאיקה מפעילה תוכניות לפיתוח מקצועי של המגשרים הכוללים: השתלמויות חודשיות, לימוד מודלים חדשים, הטמעת ערכים של כשירות תרבותית, למידת עמיתים ופיתוח משותף של ידע.

2. תוכניות ייחודיות בתחום הכשירות תרבותית: לדוגמא: עבודה עם השמגלוץ'

בשנת 2005 זיהנו את הצורך בפיתוח כלים לעבודה עם הקהילה האתיופית בשכונת תלפיות (בה אנו ממוקמים). בתהליך מיפוי הצרכים, הדגישה הקהילה את רצונה לחזק את

הגישור המסורתי ולספק כלים שיאפשרו למגשרים המסורתיים (שמגלוץ) לפעול בתוך המציאות הישראלית. בשיתוף עם מס"ד קליטה, לשכות הרווחה והמוקד העירוני, יזמה מוזאיקה הכשרה שמטרה להעניק כלים שיאפשרו למגשרים מסורתיים בירושלים- "שמגלוץ" לפעול בחברה הישראלית. היום ישנם פעילויות מיוחדות בתוך לשכות הרווחה בארבע שכונות בירושלים- נווה יעקב, קרית מנחם, תלפיות וגונון שבהן ישנן קהילות אתיופיות גדולות ופעילות- כעשרים שמגלוץ מפעילים את בתהליך 'השמגלנה'- בעיקר בין בני זוג לשלום בית. המגשרים המסורתיים נבחרו לתפקיד על ידי חברי הקהילות שלהם והם משמשים לרוב גם כחברים 'בוועד הקהילה' הפעיל בשכונה. כיום מוזאיקה מרכזת את הפעילות העירונית של השמגלוץ' אשר נפגשים אחת לחודשיים למפגש העשרה (בדר"כ במוזאיקה) ואחת לשנה לאירוע מיוחד. בספטמבר האחרון נסעו כל השמגלוץ' לסיוור בביהמ"ש העליון שלוה בארוחה מסורתית ומפגש עם מנהלות לשכות הרווחה ונציגי משרד הקליטה. בנוסף מרכז המרכז את הפורום המקצועי העירוני לקידום והעצמת השמגלות הכולל את מנהלות לשכות הרווחה, מלווי השמגלוץ בלשכות, מנהל המוקד העירוני לעולי אתיופיה, ונציגים מאגף הרווחה וממשרד הקליטה. הפורום מתכנס כשלוש פעמים בשנה.

3. תכנון אורבני: תוכנית שיתוף ציבור דרום מערב העיר: במסגרת תוכנית מתאר לירושלים, העיר ירושלים עוברת תהליכים מואצים של תכנון עירוני. תוכנית מתאר ירושלים דורשת כי מתחמים בירושלים (35 מתחמים) יעברו תכנון במסגרת תוכנית אב. על פי דרישת עיריית ירושלים תוכניות אב צריכות להיעשות תוך "שיתוף ציבור". מוזאיקה קיבלה את פניית המנהלים קהילתיים יובלים וגנים, ללוות אותם בתהליך לשיתוף ציבור בתוכנית האב. במסגרת זו מוזאיקה פעלה כשותפה בועדת ההיגוי המקצועית, ובצוות הפעולה. תפקידה של מוזאיקה בוועדה היה לדאוג להפעלת התוכנית בדרך של דיאלוג אמיתי ודמוקרטי תוך הפעלת עקרונות של דמוקרטיה השתתפותית אמיתית בה יש מקום לביטוי של קולות שונים בקהילה. כמו כן, הלווי והמעורבות של מוזאיקה אפשרו את הנגשת התהליך לקהילות השונות. מוזאיקה היתה שותפה בתכנון כנס הפתיחה של התוכנית שהתקיים בחודש פברואר 2010 אליו הגיעו 600 תושבים.

4. עבודה עם ארגוני זכויות לצמצום פערים בין-תרבותיים וכלכליים בין עובדים למעסיקים:

עובדי קבלן יוצאי אתיופיה הנמצאים בסכסוך מול מעסיקיהם מתקשים מאוד ליישב את הסכסוך ולמצוא פתרון מתאים. בית הדין לעבודה אינו מספק מענה הולם וזאת בשל הבדלים תרבותיים, שמתבטאים לא פעם בחשש העובדים להגיש תלונה ולנהל הליך משפטי. הבדלים תרבותיים אלו אף גורמים לחוסר שביעות רצון מהתוצאה בבית הדין ולתחושה כי לא האזינו להם ושנעשה עימם "חוסר צדק".

אוכלוסיה נוספת שזיהנו במ עובדי סיעוד זרים בישראל נתקלים בהפרות רבות של זכויות עובדים וכן בקונפליקטים שצפים בסביבת עבודתם המורכבת והאינטימית, ובשל חסמים תרבותיים ואחרים אינם יכולים לקבל מענה במערכת המשפט.

על מנת להתמודד עם קשיים אלו, פיתחה מוזאיקה בשיתוף עם ארגוני זכויות והאקדמיה מודל לפיתרון סכסוכים בין עובדים למעסיקים באמצעות גישור בין-תרבותי. מודל זה מאפשר לעובדים להשמיע את קולם, ולקיים משא ומתן בונה ביניהם לבין המעסיקים. העובדים מלווים במהלך הגישור על ידי מלווים מתנדבים מארגוני הזכויות "סינגור קהילתי" "כוח לעובדים" או "קו לעובד" שהוכשרו במיוחד על ידי מוזאיקה ותפקידם לחזק את תחושת הבטחון והאמון של העובדים בתהליך ובכך לצמצם את הבדלי הכוחות בין הצדדים. בנוסף, הם מלווים במתורגמן (שאף הוא הוכשר על ידי מוזאיקה לעבודת התרגום), מה שמאפשר להם לקחת חלק פעיל בתהליך הגישור, ולהינות מהזכות שלהם להשפיע על התוצאה וזאת בניגוד לבית המשפט בו מחליטים עבורם ולא עימם.

דוגמא לגישור בין-תרבותי שהתקיים במוזאיקה הוא גישור בין תושבת ירושלים שהעסיקה אישה יוצאת אתיופיה כמנקה בביתה הפרטי. העובדת פוטרה בהיותה בהריון, בעוד המעסיקה טענה כי לא ידעה שהעובדת הייתה בהריון בזמן הפיטורים. במהלך גישור הצליחו הצדדים להגיע להסכמה על סכום הפיצויים אותו נדרשת המעסיקה לשלם. התהליך לווה בשיח בונה וסובלני שהעצים את מיקומן של שתי הנשים ביחס לקונפליקט בו היו מעורבות.

בימים אלה מוזאיקה עובדת על כתיבת מודל העבודה כך שניתן יהיה להפיצו למרכזי גישור קהילתיים נוספים בישראל, ובכך לתרום לטיפול בזכויות עובדים ולצמצום פערים חברתיים.

5. בניית הסכמות בבתים משותפים וגישור רב צדדי:

מוזאיקה פועלת לעודד שיתוף פעולה בין דיירים-שכנים בבתים משותפים באזורים בהם האוכלוסייה בעל מעמד סוציו אקונומי נמוך, על ידי הנחיית מפגשים של הדיירים, עידוד תקשורת בונה ותהליך בניית הסכמות להקמת וועדי בתים. אדם הבא לבקר ב"בניין רכבת" באזור סוציו אקונומי נמוך בירושלים לעיתים קרובות נתקל בכניסה ובחדר מדרגות מוזנחים וחשוכים, צבע שמתקלף וסדקים. בניינים אלה הם "קרקע פורייה" לסכסוכים. השילוב של דיירים רבים בעלי דעות שונות המתגוררים זה לצד זה, יחד עם שטחים משותפים שדורשים שיתופי פעולה בין הדיירים, מוליד באופן טבעי מחלוקות וסכסוכים. מחלוקות אלו מועצמות לאור הבדלים בין-תרבותיים (דתיים וחילוניים, עולים מתפוצות שונות וותיקים, מוסלמים ויהודים). במדינת ישראל, אין גוף המסייע באופן מסודר בבניית הסכמות בבניינים וביישוב סכסוכים ומחלוקות בבתים משותפים. שיפור היחסים בין הדיירים מביא לעיתים קרובות לשינוי במצב תחזוקת הבניין- הנסיון של מוזאיקה מוכיח שכאשר מתקיים תהליך בניית תהליך בניית הסכמות בבנין-השינוי מחזיק מעמד לאורך זמן. במענה לצורך, פותח במוזאיקה מודל ייחודי לגישור רב צדדי בבניינים משותפים, המודל מופעל על ידי מגשרים מתנדבים וסטודנטים מהחוג ליישוב סכסוכים באונברסיטה העברית. באמצעות הגישור, מקדמים מגשרי מוזאיקה בניית הסכמות בדרכי נועם ודיאלוג, תוך קידום ערך של סובלנות. פערי כוחות עקב הבדלים בין-תרבותיים מצטמצמים כתוצאה מהעצמה של אוכלוסיות חלשות בתהליך הגישור הרב צדדי.

גישור בתלונות ציבור:

בשנת 2004 נבחרה מוזאיקה על ידי משטרת ישראל להפעיל תוכנית פיילוט בתחום גישור במקרים של תלונות ציבור. היום מקבל המרכז הפניות לגישור בתלונות ציבור משלושה מחוזות- מחוז ירושלים (הפעיל ביותר), מג"ב ומחוז ש"י. הפניות מגיעות למוזאיקה לאחר

שיחות בין קצין תלונות הציבור לבין האזרח והשוטר בהן מסכימים הצדדים להפניית המקרה לגישור. בדרך כלל ההפניה מועברת למרכז בצירוף העתק של התלונה עצמה, לכן האינטייק במקרים אלו הוא קצר: הצדדים מקבלים מידע על התהליך ומשמעותו בשיחת טלפון ונקבע המועד. תיאום הגישור נעשה לרוב על פי הלו"ז של האזרח בתיאום עם השוטר. מגשרים בתהליכים אלו הוכשרו בתחילת הפרויקט על ידי משטרת ישראל. היום מגשרים חדשים מקבלים הכשרה נפרדת בתחום זה וצופים בתהליך אחד (לפחות) של גישור בתלונות ציבור לפני שהם מתחילים לגשר במקרים אלה, בתחילה יחד עם מגשר מנוסה. לאחר הגישור מועברים השאלונים המיוחדים ודו"ח מפורט אל הקת"צ המפנה ואל אחראית נושא הגישור בתלונות ציבור במטה הארצי. לשוטר יש אפשרות לסרב להגיע לתהליך (כמו גם לאזרח) אך ברגע שאישר את השתתפותו חובה עליו להגיע. במידה והשוטר לא מגיע במועד שנקבע הדבר מדווח למטה הארצי והוא מטופל בתהליך פנים משטרה.

6. בניית קואליציות:

בשיתוף עם המרכז הבין תרבותי בירושלים וגופים מקומיים רבים הקימה מוזאיקה קואליציה רחבה (מעל עשרים שותפים) כדי לקדם ביחד עם התושבים, עולים חדשים מאתיופיה הקמת בית כנסת בשכונה. מוזאיקה גאה להיות שותפה לתהליך שהסתיים בסופו של דבר בקהמת בית כנסת לקהילה התיפית באחת השכונות בירושלים.

7. גישור וזקנה- צמצום קונפליקטים בין-דוריים:

מזה שלוש שנים מוזאיקה מפעילה תוכנית בתחום גישור וזקנה. אוכלוסיית הזקנים בארץ נתקלת בסכסוכים רבים, בכל תחומי החיים. חלקם של הסכסוכים נוגעים לצרכים המיוחדים להם זקוקים אנשים בגיל השלישי, (כגון סכסוכים הנוגעים לצרכים בריאותיים, אפטרופסות, דיור מוגן, וכד') וחלקם לחיי היום יום, (כגון סכסוכים עם ספקי שירותים, סכסוכים עם השכנים, לעיתים על רקע גיל וצרכים מיוחדים, סכסוכים עם בני משפחה, וכו'). תהליך הגישור יכול להציע פתרונות שנותנים מענה לצרכים הייחודיים של אנשים בגיל השלישי, להגביר את המעורבות והאחריות של הזקן לניהול חייו, לסייע בניהול

התקשורת בין צדדים לסכסוך ולטפח תרבות של הבנה הדדית ושיתוף פעולה בין הצדדים ובקרב החברה הסובבת אותם.

לאור הפוטנציאל של הגישור בתחום הזקנה מוזאיקה פועלת להעלות את המודעות לאפשרות של פניה לגישור וליתרונות הגישור, ולהנגיש ולעודד את השימוש בגישור בקרב אוכלוסיית הגיל השלישי ומערכות השירותים לזקן בירושלים. מאז תחילת התוכנית בשנת 2008 מעל שישים מקרים הופנו לתוכנית של גישור זקנה במוזאיקה, כאשר מעל ל 100 איש הושפעו ונתרמו מהליכי הגישור. כרובד נוסף של התוכנית, מוזאיקה מפעילה תוכנית להידברות ולניהול סכסוכים בבתי אבות ובדיוור מוגן. מטרת התוכנית להעניק כלים לצוותים, לדייריים ולמשפחותיהם בבתי אבות ובדיוור מוגן על מנת להשפיע על ערוצי התקשורת ולעודד יישוב סכסוכים בדרכי שלום ובניית הבנות הדדיות. בתחום הזקנה מוזאיקה פועלת בשיתוף עם יד ריבה, הלשכה המחוזית של משרד הבריאות, אגף הייעוץ לקשיש במוסד לביטוח הלאומי ומלב"ב.

תוכניות ארציות שמפעילה מוזאיקה:

הפעלה ארצית של תוכנית גישורים לליווי מקצועי והכשרה של מרכזי הגישור בקהילה ויזמות להקמה:

מוזאיקה יחד עם המרכז הבין תרבותי לירושלים, מפעילה זו השנה הרביעית את תוכנית גישורים בקהילה. מטרת התוכנית לעודד את הקמתם ואת הפעלתם של מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה ברוח הרגישות התרבותית. מרכזי הגישור אמונים על מניעה, יישוב סכסוכים בקהילה וקידום ההידברות. תוכניות גישורים רואה מרכזים אלו כחלק מתהליכי פיתוח קהילתי בין תרבותי ופיתוח חוסן קהילתי ברמה מקומית. התוכנית מלווה מקצועית את 22 מרכזי הגישור והדיאלוג בקהילה ברחבי הארץ וכ-15 יזמות להקמה (שמספרם הולך וגדל). הליווי המקצועי כולל ייעוץ אישי והנחייה אישיים למנהלי המרכזים ולצוותים המקצועיים, מערך הכשרות ארצי הכולל מפגשים חודשיים לצוות הניהולי, ימי עיון וכנס שנתי. כמו כן פיתוח וכתובת תורה מקצועית בתחום.

עם סגירת המרכז הארצי לגישור ויישוב סכסוכים במשרד המשפטים, בשנת 2008, הפכה תוכנית גישורים בקהילה לגוף הציבורי היחיד המלווה מקצועית את מרכזי הגישור בקהילה ברחבי הארץ. פירוט על תוכנית גישורים בגוף ההצעה

הפעלה ארצית של תוכנית גישור ומוגבלות:

אנשים עם מוגבלות נתקלים במגוון סכסוכים בכל תחומי החיים. לעיתים נגזרים הסכסוכים ישירות מן המוגבלות ולעיתים גורמת המוגבלות לחוסר איון ולעמדת נחיתות מול הצד השני. הסכסוכים קשורים לחיי היום יום של האדם הנכה: משפחה (כגון סכסוך על שימוש בקיצבת נכות); שכנים (מריבה על התקנת רמפה לכיסא גלגלים בבית משותף); מקום עבודה (על ביצוע התאמות נדרשות); חינוך (התנגדות לקבלת תלמיד עם נכות למסגרת משולבת); ספקי שירותים (תיקון אביזרי עזר); גורמים ממלכתיים הקשורים בזכויות (זכות לשיקום מקצועי חוזר או להשתתפות במימון) ועוד.

על רקע המצוקה של אנשים עם מוגבלות בהתמודדות עם סכסוכים בחיי היומיום יזם ג'וינט ישראל פיתוח תחום התמחות של גישור ומוגבלויות, תחום המתהווה כיום בעולם שותפים ליוזמה זו היו המרכז הארצי לגישור ויישוב סכסוכים בהסכמה במשרד המשפטים, ארגון "בזכות" והמוסד לביטוח לאומי. עוד השתתפו בוועדת ההיגוי של התכנית נציגים של משרד העבודה והרווחה, הנהלת בתי המשפט, נציבות שיויון לאנשים עם מוגבלות במשרד המשפטים, משרד הבטחון והחברה למתנ"סים.

בשנת 2006 התוכנית הועברה לניהולה של מוזאיקה לצורך המשך פיתוח והפעלה במסגרת מכזי הגישור בקהילה ברחבי המדינה מוזאיקה הובילה את התחום בכל הארץ. יוזמי התכנית והשותפים ראו חשיבות עליונה בשילוב תחום זה במרכזי גישור הפועלים בקהילה בשיתוף עם גורמים קהילתיים ועירוניים ובשיתוף ארגוני נכים שונים. המטרות העומדות בבסיס שילוב זה הן הגברת המעורבות והאחריות של הפרט לניהול חייו, טיפוח תרבות דיון המבוססת על שיתוף והסכמה ושיפור איכות החיים והמעמד של הנכים בקרב הקהילה בה הם חיים. התכנית פעלה בפריסה ארצית ברחבי הארץ, ומשולבת כתחום ייחודי במרכזי גישור בקהילה בצפון במרכז ובדרום הארץ. מרכזים אלה מפעילים ומפתחים תחום

התמחות של יישוב סכסוכים בקרב אנשים בעלי מוגבלות, ומסתייעים במגשרים בעלי מומחיות בתחום.

מוזיאקה יזמה והפעילה תוכנית הכשרה מוצלחת בתחום הגישור ומוגבלות שבו השתתפו מגשרים קהילתיים מחמישה מרכזי גישור בקהילה בארץ ופתחה חומרים מקצועיים וסדנאות בנושא. מוזיאקה ממשיכה לפעול כדי לקדם את התחום והמרכזים בקהילה לצד הפעילות העצמאית שנעשית במרכזי גישור בקהילה בארץ ובמיוחד בבאר שבע, בנס ציונה ועכו.

במסגרת התוכנית הופנה לטיפול מוזיאקה סכסוכים בין תושבים ברקע הקמה או הפעלה של מוסדות ציבוריים לאוכלוסיות מיוחדות. מוזיאקה ניהלה בהצלחה מספר תהליכים של גישור ודיאלוג בהם ניתן לתושבים ולאנשי המוסדות להפגש אחד עם השני באווירה ובתנאים שאשפרו להם לקיים דיון אמיתי ולהקשיב לצרכים של האחר. מוזיאקה מאמינה שההתערבות המתאימה לסוג זה של קונפליקטים היא על ידי קיום דיאלוג- דבר שמאפשר לכל הגורמים להמשיך לתקשר בצורה חיובית ומכבדת גם בהמשך. התערבות במקרים אלה – (NIMBY not in my back yard) או בצורה חיובית (yimby: yes in my back yard) מאפשרת בניית קהילה סובלנית ואף שותפות חיובית בין המוסדות לבין הקהילות בהן הן ממוקמים.

איחוי פגיעות בתהליך של צדק מאחה:

תכנית "צדק מאחה" בקהילה במוזיאקה החלה לפעול במרכז מוזיאקה בירושלים בשנת 2004. התוכנית הוקמה בהדרכה וליווי מקצועי של המרכז הארצי לגישור במשרד המשפטים וזאת עד לסגירת המרכז הארצי בדצמבר 2010. לתכנית ששה מנחים מקצועיים שהוכשרו על ידי משרד המשפטים ושמנחים את התהליכים בהתנדבות. למרכז מוזיאקה הופנו במהלך השנים כמאה מקרים.

צדק מאחה (Restorative Justice) הינו תפיסה המציעה ראייה ייחודית על המעשה הפלילי ועל התגובה הראויה לו. בתהליך הצדק המאחה נפגשים הקורבן, הפוגע ונציגים

מקהילתם על מנת לאחות את הרגשות העזים סביב הפגיעה שנעשתה ולקדם הבנה, סליחה וערוצי הידברות בין קהילות הפוגע והנפגע. במהלך התהליך מתגבשת הסכמה על תיקון ופיצוי של הפגיעות הרגשיות והחומריות שנגרמו מן המעשה הפלילי, על ידי מתן מענה לצרכים שהן יצרו. ההליך אינו בהכרח חילופי להליך פלילי ויכול להיות גם משולב עם הליך פלילי.